

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

NYILVÁNOS VÁLTOZAT!

Vj/103-012/2011.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa az Oppenheim Ügyvédi Iroda által képviselt **ABB Mérnöki, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (Budapest) kérelmező összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként részt vett a szintén az Oppenheim Ügyvédi Iroda által képviselt **General Trafo Kft.** (Budapest) és **General Vagyonkezelő Kft.** (Nemeskocs) – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács engedélyezi, hogy az ABB Mérnöki, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. irányítást szerezzen a General Trafo Kft. és a General Vagyonkezelő Kft. meghatározott eszközei által alkotott vállalkozásrész felett.

Az eljáró versenytanács kötelezi az ABB Mérnöki, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft-t, hogy a határozat kézhezvételétől számított tizenöt napon belül fizessen meg további 12.000.000,- Ft (tizenkettőmillió forint) eljárási díjat a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037571 számú eljárási díjbevételi számlája javára. Ha a kötelezett az eljárási díjfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótléket köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Az eljárási díj és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal elrendeli a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Törvényszék a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevélben terjesztheti elő.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

- 1) 2011. december 2-án az ABB Mérnöki, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: ABB Kft.) Átruházási Keretszerződést kötött a General Trafó Kft-vel (a továbbiakban: GT Kft.) és a General Vagyonkezelő Kft-vel (a továbbiakban: GV Kft.) azok transzformátorjavításhoz és áramkör-megszakító gyártáshoz kapcsolódó valamennyi eszközének és munkavállalójának (a továbbiakban együtt: GV/GT Üzletág) megvásárlására, illetve átvételére.

- 2) Az ABB Kft. az 1) pont szerinti tranzakcióhoz – mint vállalkozások összefonódásához – 2011. december 28-án benyújtott kérelmében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kérte.
- 3) A kérelmezett összefonódás a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet alapján – a felek nyilatkozata szerint – nem bejelentés-köteles. Az összefonódás engedélyezésének kérelmezésére Magyarországon kívül más országban nem került sor.

II.

Az összefonódás résztvevői

Az ABB-csoport

- 4) Az ABB Kft. a svájci, a stockholmi és a new yorki tőzsdén jegyzett ABB Ltd. által irányított vállalkozás-csoport (a továbbiakban: ABB-csoport) tagja.
- 5) Az ABB-csoport energetikai és automatikai technológiák fejlesztésével, gyártásával és értékesítésével foglalkozik a világ egészére kiterjedően. Az ABB-csoport gazdasági tevékenységet az alábbi öt részlegbe szervezi:
  - Energetikai termékek (ezen belül egyebek mellett transzformátorok);
  - Energetikai rendszerek;
  - Speciális automatika és mozgási rendszerek;
  - Folyamatautomatika;
  - Kisfeszültségű termékek.
- 6) Az ABB-csoport 1991. év óta Magyarországon az ABB Kft-n keresztül van jelen, melynek tevékenysége az ABB-csoport fentiek szerinti tevékenységének teljes spektrumát lefedi. Az ABB Kft. a 2010. évben Magyarország területén [10-20 milliárd forintot] megközelítő nettó árbevételt ért el.

A GV/GT Üzletág

- 7) A GT Kft. és a GV Kft. más-más magánszemély 100-100 százalékos tulajdonában áll. A jelen tranzakció tárgyát képező GV/GT Üzletághoz kapcsolódó piaci tevékenységeket (közép- és nagyfeszültségű transzformátorok javítása, áramkör-megszakítók gyártása) a GT Kft. végzi. A GV Kft. ezen tevékenységek végzéséhez szükséges eszközök tulajdonosaként kizárólag vagyongazdálkodási funkciót lát el.
- 8) A GV/GT Üzletág a 2010. évben 500 millió forintot meghaladó nettó árbevételt ért el.

III.

A transzformátorjavítás és az áram-megszakító gyártás főbb jellemzői

Transzformátorjavítás

- 9) A transzformátorok javítását viszonylag csekély számú, de egyenként nagy értékű megrendelés jellemzi, amelyeket a szolgáltatást nyújtók jellemzően

versenyárgyaláson nyernek el. A közepes- és nagyfeszültségű transzformátorok esetében egyaránt öt olyan vállalkozás (közte egy-egy szlovákiai és horvátországi) volt, amely az elmúlt öt év mindegyikében nyert el megrendelést. A transzformátorjavítás fő megrendelői az általában jelentős nemzetközi háttérrel és ebből is adódó erőteljes érdekérvényesítő képességgel rendelkező áramszolgáltató vállalkozások.

- 10) A közép- és nagyfeszültségű transzformátorok javítása a méretből, a súlyból és a technikai specifikációból adódóan bizonyos mértékig eltérő felkészültséget igényel. Az ezzel foglalkozó jelentősebb vállalkozások (pl. Ovit Zrt., Roebel-Stadler Kft.) azonban – csakúgy, mint a GV/GT Üzletág – közép- és nagyfeszültségű transzformátorok javítását is végzik.
- 11) A GV/GT Üzletág a 2011. évben a közép- és nagyfeszültségű transzformátorok magyarországi forgalmából is (a tenderek értéke alapján számolva) [10-20 százalék közötti]¹ mértékben részesedett. Ez különösen a közép- és nagyfeszültségű transzformátorok esetében jelentésseljes csökkenést a korábbi évek [20 százalékot meghaladó] részesedéseivel képest. Az elmúlt öt év (2007-2011. évek) átlagában a GV/GT Üzletág részesedése a közép- és nagyfeszültségű transzformátorok esetében 20 százalék körüli, a nagyfeszültségű transzformátorok esetében [10-20 százalék közötti], együttesen pedig [10-20 százalék közötti] volt. Ugyanezen időszakban más vállalkozások (pl. CG ElectricSystem Hungary Zrt.) érezhetően növelni tudták piaci részesedésüket.
- 12) AZ ABB-csoport 2011. és 2010. évben sem végzett Magyarországon transzformátorjavítást. 2008. és 2009. évben azonban az ABB Kft. [1-5 közötti] magyarországi közép- és nagyfeszültségű transzformátor javítására vonatkozó megrendelést is elnyert. [üzleti titok] Ily módon ezen években az ABB-csoport részesedése a közép- és nagyfeszültségű transzformátorok javításának magyarországi forgalmából viszonylag jelentős volt (2008. évben [30 százalék körül], 2009. évben [10-20 százalék közötti]), a szállítási költség azonban a kérelmező nyilatkozata szerint gyakorlatilag megakadályozza, hogy az ABB-csoport transzformátorok javítását üzletszerűen vállalja Magyarországon. Mindazonáltal az elmúlt öt év (2007-2011. évek) átlagában az ABB-csoport részesedése a közép- és nagyfeszültségű transzformátorok esetében [10 százalék körüli], a közép- és nagyfeszültségű transzformátorra együttesen pedig [5-15 százalék közötti] volt.

Áram-megszakító gyártás

- 13) Áram-megszakítók forgalmazásával több vállalkozás foglalkozik Magyarországon. A GV/GT Üzletág részesedése az áram-megszakítók magyarországi forgalmából [10-20 százalék] közötti. Az ABB-csoport Magyarországon és világméretben sem foglalkozik áram-megszakítók forgalmazásával.
- 14) Az áram-megszakítók semmilyen formában sem kapcsolódnak az ABB-csoport tevékenységeihez.

---

¹ A pontos értékek üzleti titkot képeznek.

IV.

Az engedélykérési kötelezettség

- 15) A Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja alapján vállalkozások összefonódásának minősül, ha egy vállalkozás irányítást szerez egy vagy több tőle független vállalkozás része felett. A Tpv. 23. §-ának (5) bekezdése szerint vállalkozásrésznek minősülnek az olyan eszközök vagy jogok, amelyek megszerzése önmagában, vagy a vállalkozás rendelkezésére álló eszközökkel és jogokkal együtt elégséges a piaci tevékenység végzéséhez.
- 16) Az előzőek alapján a GV/GT Üzletág vállalkozásrésznek minősül, mely felett az 1) pont szerinti tranzakció révén a Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja alapján az ABB Kft. irányítást szerez. Ezért a tranzakció összefonódásnak minősül.
- 17) Az összefonódással érintett vállalkozáscsoportok (Tpv. 26. § szerint: az ABB-csoport és a GV/GT Üzletág) összefonódást megelőző évben elért együttes – a Tpv. 27. § (1), (2) és (4) bekezdése szerint számított – nettó árbevétele meghaladta a tizenötmilliárd forintot, és azon belül mindkét vállalkozáscsoporté az ötszázmillió forintot, ezért az összefonódás a Tpv. 24. § (1) bekezdése alapján engedélykötelesnek minősül.

V.

Az összefonódás értékelése

- 18) A Tpv. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódás horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálja (ld. a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 3/2009. számú Közleménye [a továbbiakban: Közlemény] 12. pontját).
- 19) A Tpv. 30. §-ának (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.
- 20) A Tpv. 14. §-a értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az érintett termékpiac meghatározásakor a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi piacként azt a földrajzi területet kell számításba venni, amelyen kívül a) a fogyasztó, illetve az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
- 21) Az összefonódással érintett piacoknak minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki. Érdemben azonban csak azon piacok vizsgálata szükséges, amelyekre nézve a fenti 18) pont szerinti versenyhatások fennállhatnak.

- 22) Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyeken az összefonódásban résztvevő legalább két vállalkozáscsoport (ténylegesen vagy potenciálisan) jelen van.
- 23) A GV/GT Üzletág által forgalmazott áruk közül áram-megszakítók (illetve azt ésszerűen helyettesítő áruk) forgalmazásával az ABB-csoport nem foglalkozik, így ezek tekintetében horizontális hatással nem kell számolni.
- 24) Transzformátorjavítással az összefonódás évében és az azt megelőző évben sem foglalkozott Magyarországon az ABB-csoport. A transzformátorjavítás piacának azonban lényeges jellemzője az évente kevés számú, de nagy értékű (verseny tárgyaláson elnyert) megrendelés. Mindez időben hullámzó piaci részesedésekhez vezethet, attól függően, hogy egy-egy nagyobb megrendelést a piac melyik szereplője nyer el az adott évben. Ezért a versenyviszonyok megítélésében az egyébként szokásosnál nagyobb jelentősége lehet a korábbi évek piaci részesedéseinek is. Az ABB-csoport 2008. és 2009. évben [üzleti titok] piaci részesedéssel bírt. Ez azt jelenti a magyarországi transzformátorjavítás piacán az ABB-csoport jelenleg is (legalábbis potenciális) versenytársa a GV/GT Üzletágnak, mire tekintettel az összefonódás ezen a piacon horizontális hatással jár.
- 25) A transzformátorjavítás piacának fenti jellemzőire tekintettel az eljáró versenytanács úgy ítélte meg, hogy az összefonódás várható versenyhatásának felméréséhez nem elegendő az összefonódás létrejöttkor meglévő piaci részesedések vizsgálata, hanem ezen piacon a régebbi részesedési adatok figyelembe vétele szükséges.² Erre tekintettel az eljáró versenytanács egy viszonylag hosszabb időszak átlagos piaci részesedéseinek vizsgálatát tartotta szükségeszerűnek. Ezt az időtávot az eljáró versenytanács öt évben határozta meg. Ezen időszakban (2007-2011. évek) az ABB-csoport és a GV/GT Üzletág együttes részesedése a közép- és nagyfeszültségű transzformátorok esetében [20-30 százalék közötti], a közép- és nagyfeszültségű transzformátorokra együttesen pedig [20-30 százalék közötti] volt.
- 26) A fenti együttes piaci részesedési mértékek, ha kismértékben is, de meghaladják azt a mértéket (20 százalék), amely alatt a Közlemény 15.ii.a. pontja alapján egyértelműen kizárhatók a káros horizontális hatások. Az eljáró versenytanács azonban tekintettel volt arra is, hogy a versenytárgyalásos piacokon a versenyviszonyokat a piaci részesedésekkel legalábbis egyenrangú mértékben jellemezheti a piac szereplőinek (a versenytárgyalások tényleges és lehetséges résztvevőinek) száma. Az elmúlt öt évben az összefonódás résztvevői mellett közepes-, illetve nagyfeszültségű transzformátor javítására vonatkozó megrendelést öt-öt további vállalkozás nyert el (egy-egy évben további vállalkozások is végeztek transzformátorjavítást). Az a tény pedig, hogy a piac tartós szereplői között horvátországi és szlovákiai vállalkozás is van, jelzi, hogy a környező országok vállalkozásai is potenciális versenytársak lehetnek. A kérelmező által az ABB-csoport piaci jelenlétének indokaival kapcsolatban előadottak alapján

---

² Az Iránymutatás a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló tanácsi rendelet szerint a horizontális összefonódás értékeléséről (2004/C 31/03.) 15. bekezdése szerint a piaci részesedések vizsgálatakor régebbi adatok is felhasználhatók, ha a piaci részesedések erőteljesen változnak, például olyan esetekben, amikor a piacot kevés, nagy megrendelés jellemzi.

valószínűsíthető továbbá, hogy a kérelmező nem tekinthető a GV/GT Üzletág legközelebbi versenytársának.

- 27) A fentiekre tekintettel – továbbá figyelembe véve a szolgáltatás megrendelőinek jelentős vevői erejét is – az eljáró versenytanács úgy ítélte meg, hogy az összefonódásnak a transzformátorok javítása tekintetében jelentkező horizontális hatása nem ad okot versenyfelügyeleti beavatkozásra, különös tekintettel is a potenciális versenytársak számára.
- 28) Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy fenti következtetése független attól, hogy a közepes- és nagyfeszültségű transzformátorok egységes vagy egymástól elkülönített árupiacnak minősülnek-e, ezért ennek eldöntését szükségtelennek ítélte.

Egyéb versenyhatások

- 29) Egy összefonódásnak akkor lehetnek vertikális hatásai, ha az érintett vállalkozások a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykednek, ami a jelen összefonódás esetében nem áll fenn. Az ABB-csoport ugyan forgalmaz transzformátorokat Magyarországon, azok javítása tekintetében azonban nem ő, hanem a transzformátor megvásárlója áll vertikális kapcsolatban a GV/GT Üzletággal.
- 30) A portfólió-hatás az összefonódást követően piacon maradó vállalkozás-csoport által gyártott, vagy forgalmazott áruk körének bővüléséből adódik. Ez a jelen esetben bekövetkezik, mert az ABB-csoport tevékenysége bővül a GV/GT Üzletág által gyártott áram-megszakítókkal. Ezzel összefüggésben azonban az eljáró versenytanács nem azonosított versenyproblémát, figyelembe véve, hogy az áram-megszakítók nem állnak kiegészítő viszonyban az ABB-csoport tevékenységével.
- 31) Az Üzletág piaci részesedéseinek mértékére tekintettel az eljáró versenytanács szerint káros konglomerátum-hatással nem kell számolni.

A döntés

- 32) Mindezek alapján az eljáró versenytanács a Tpv. 77. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában – egyezően a Tpv. 71. § (2) bekezdés alapján tett vizsgálói indítvánnyal – az összefonódást engedélyezte.
- 33) Az eljáró versenytanács ezen döntését a Közleményben foglaltakra tekintettel a Tpv. 63. § (3) bekezdés bb) pontja szerinti teljeskörű eljárásban hozta meg. Ezt a döntését az eljáró versenytanács arra alapította, hogy akár a közepfeszültségű transzformátorokat, akár közép-, és nagyfeszültségű transzformátorokat együttesen tekintjük érintett árupiacnak, az ABB-csoport és a GV/GT Üzletág együttes részesedése Magyarországon (mint érintett földrajzi piacon) meghaladja a Közlemény 15.ii.a. pontja szerinti 20 százalékos mértéket és azon belül mindkét vállalkozás-csoporté a Közlemény 15.iii.a. pontja szerinti 5 százalékos mértéket. Piaci részesedésként az eljáró versenytanács az előzőekben részletesen kifejtettek alapján a 2007-2011. évek átlagos piaci részesedéseit vette alapul.

VI.
Eljárási kérdések

- 34) A GVH hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe (Tpv. 86. §), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 35) Az eljáró versenytanács határozatát – a Tpv. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával – tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
- 36) A Versenytanács döntését a fentebb kifejtettek alapján a Tpv. 63. § (3) bekezdés bb) pontja alapján hozta meg, ezért az ABB Kft-t a Tpv. 62. § (1) bekezdése alapján további tizenkétmillió forint eljárás díj megfizetésére kötelezte. Az eljárás díj befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizető vállalkozás neve, valamint a befizetés jogcíme (eljárás díj).
- 37) Az eljárást befejező döntést a Tpv. 63. § (3) bekezdésének a) pontja szerint a hiánytalan kérelem, illetve a hiánypótlás beérkezését követő naptól számított negyvenöt napon belül kell meghozni, amennyiben – mint jelen esetben – az eljáró versenytanács nem hozott a Tpv. 63. § (4) bekezdése alapján külön döntést a Tpv. 63. § (3) bekezdés bb) pontjának alkalmazásáról (Közlemény 10.a. pont). Jelen eljárásban hiánypótlásra nem, viszont a Tpv. 65. § (2) bekezdése szerinti adatkérés elrendelésére sor került, melynek időtartamára tekintettel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 33. § (3) bekezdés c) pontja és 65. § (3) bekezdése alapján az ügyintézési határidő 2012. március 5.
- 38) Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpv. 83. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2012. február 29.

dr. Tóth András s.k.
a Versenytanács elnöke
előadó versenytanácstagként eljárva

dr. Berki Ádám s.k.
versenytanács tag

Váczi Nóra s.k.
versenytanács tag